

Школска 2013/2014. година
Републичко такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
4. разред

Шифра: _____

Поени

	<p>Пажљиво прочитај следећи текст и одговори на питања 1–16 (реченице су, ради лакшег сналажења, обележене бројевима).</p> <p>(1) Сунце се беше расплинуло у далекој прекосавској равници, и само још поврх места где га је нестало пружаху се у небо дугачке, светле, беличасте зраке, као да је отуд са запада помолио неко грдну шаку са раширеним и нагоре окренутим прстима [...]. (2) Сава, која је била тако опала да се је готово на сваком месту могла газити, сањиво отицаше, одбијајући слабачак, црвенкаст рефлекс од облачака поврх ње.</p> <p style="text-align: center;">(Из приповетке Лаза Лазаревића <i>Све ће то народ позлатити</i>)</p>	
1.	<p>Именица <i>место</i> у 1 реченици:</p> <p>а) нема атрибута; б) има један атрибут; в) има два атрибута.</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
2.	<p>Зависна реченица <i>где га је нестало</i> припада, по значењу, следећој врсти зависних реченица: _____ (допуни).</p>	
3.	<p>Глагол <i>нестати</i> у реченици <i>где га је нестало</i> стоји у следећем облику:</p> <p>а) персоналном; б) имперсоналном; в) финитном; г) инфинитном.</p> <p>Заокружи слова испред тачних одговора.</p>	
4.	<p>У 1. реченици субјекат <i>дугачке, светле, беличасте зраке</i> стоји иза предиката <i>пружаху се</i>:</p> <p>а) зато што је тај субјекат реченични фокус; б) зато што је тај субјекат реченични члан који носи најмање важну информацију; в) зато што иза тог субјекта следи зависна реченица.</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
5.	<p>Реч <i>грдан</i> у 1. реченици значи:</p> <p>а) ружан, гадан; б) изузетно велики, огроман; в) поносан, горд.</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
6.	<p>Предлошко-падежна конструкција у <i>небо</i> има следећу вредност:</p> <p>а) именичку; б) придевску; в) прилошку.</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
7.	<p>Подвучи у 1. реченици придевску синтагму.</p>	
8.	<p>Као врста речи, реч <i>само</i> (из 1. реченице) је _____ (допуни).</p>	

9.	Зависна реченица која је била тако опала да се је готово на сваком месту могла газити има следећу синтаксичку функцију: _____ (допуни).	
10.	Зависна реченица да се је готово на сваком месту могла газити припада, по значењу, следећој врсти зависних реченица: _____ (допуни).	
11.	Предикат реченице да се је готово на сваком месту могла газити јесте: а) прост глаголски; б) прост именски; в) сложен глаголски; г) сложен именски. Заокружи слово испред тачног одговора.	
12.	Конструкција <i>поврх ње</i> из 2. реченице има следећу синтаксичку функцију: _____ (допуни).	
13.	Подвучи у 2. реченици глаголску синтагму.	
14.	Напиши како гласи творбена и граматичка основа речи <i>слабачак</i> : а) творбена основа: _____; б) граматичка основа: _____.	
15.	Препиши из текста облик перфекта који означава ситуацију истовремену са ситуацијама означеним облицима имперфекта: _____.	
16.	Из текста препиши речи субјективне оцене: _____.	
17.	Подвучи речи које су неправилно написане, а затим их препиши поштујући правописну норму: Ја га зовем да кадгод наиђе, а он долази кадгод му нешто затреба. То ми кад-кад смета. _____	
18.	Заокружи слова испред специјалних независних реченица: а) Пропалице ниједна! б) Каква си ти пропалица! в) Права си пропалица! г) Какве ли пропалице!	
19.	Исправи погрешно написана мала или велика слова: Прошлог викенда били смо с планинарима на Копаонику. Само су најиздржљивији доспели до Панчићевог Врха. За нас је, ипак, боља Делиблатска Пешчара.	
20.	Заокружи слово испред примера у којем перфекат има модално значење: а) Срећа што си се извинио, иначе би се човек наљутио! б) Кад си се извинио, он се одљутио. в) Да си се одмах извинио!	

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2013/2014. година

Републичко такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе

4. разред

Решења

1. б)
2. односим
3. б), в)
4. а)
5. б)
6. в)
7. *нагоре окренутим*
8. речца
9. апозитива
10. последичним
11. в)
12. атрибута
13. *одбијајући слабачак, црвенкаст рефлекс од облачака поврх ње*
14. а) *слаб-*, б) *слабачк-*
15. *се је могла (газити)*
16. *беличасте, слабачак, црвенкаст, облачака*
17. Неправилно: кадгод (*му нешто затреба*), кад-кад. Треба: *кад год, каткад*.
18. а), г)
19. врха, пешчара
20. в)